

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІКА ГІРНИЦТВА»

Ступінь освіти	Бакалавр
Освітня програма	Гірництво
Тривалість викладання	11,12 чверть Весняний семестр
Заняття:	
лекції:	2 години на тиждень
практичні заняття:	1 година на тиждень
Мова викладання	Українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.au/course/view.php?id=1331>

Кафедра, що викладає

Прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

	Шаповал Вадим Анатолійович доцент, канд. екон. наук, доцент Персональна сторінка https://pe.nmu.org.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi/shapoval/shapoval.php E-mail: shapoval.v.a@nmu.one
	Літвінов Юрій Ігоревич доцент, канд. техн. наук, доцент Персональна сторінка https://pe.nmu.org.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi/litvinov/litvinov.php E-mail: Litvinov.Yu.I@nmu.one

1. Анотація до курсу

Опанування дисципліни «Економіка гірництва» пов'язано з ідентифікацією гірничого підприємства як суб'єкта підприємницької діяльності; розумінням процесів матеріально-технічного та кадрового забезпечення економічної діяльності гірничого підприємства; розрахунком та структуризацією витрат підприємства на виробництво продукції; визначенням фінансових результатів та ефективності діяльності підприємства.

Набуті компетентності забезпечують в подальшому планування, організацію, управління та оцінку діяльності гірничого підприємства на підставі системи техніко-економічних показників.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування знань та умінь аналізувати економічний стан суб'єктів підприємницької діяльності в галузі гірництва для обґрунтування рішень в професійній сфері.

Завдання курсу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- використовувати для обґрунтування професійних рішень знання форм, принципів та інших умов здійснення підприємницької діяльності гірничим підприємством;
- здійснювати економічну оцінку оборотних фондів підприємства та обґрунтовувати рішення з вдосконалення управління ними;
- аналізувати та планувати людські ресурси підприємства, обґрунтовувати рішення з вдосконалення управління ними;
- аналізувати системи оплати праці на підприємствах та розраховувати фонд оплати праці;
- ідентифікувати різні групи витрат підприємства, розраховувати та аналізувати собівартість його продукції;

3. Результати навчання

Здійснювати економічну оцінку основних засобів гірничого підприємства та обґрунтовувати рішення з вдосконалення управління ними.
Розраховувати та аналізувати основні фінансові результати діяльності гірничого підприємства.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ
1. Підприємство в ринковій економіці. Основні суб'єкти та принципи господарської діяльності в ринковій економіці. Види підприємств та їх об'єднання. Особливості функціонування гірничого підприємства. Стратегія підприємства як відкритої системи. Основні ризики гірничого підприємства.
2. Основні засоби підприємства. Економічна сутність, систематизація та структура основних засобів. Організація обліку та оцінка основних засобів. Показники ефективності використання основних засобів. Види зносу основних виробничих засобів. Амортизація. Методи нарахування амортизаційних відрахувань.
3. Оборотні фонди підприємства. Призначення, склад, класифікація, структура оборотних фондів. Кругообіг, стадії кругообігу оборотних фондів. Джерела формування та поповнення оборотних фондів. Показники ефективності використання оборотних засобів, шляхи покращення використання оборотних фондів.
4. Промислово-виробничий персонал підприємства та продуктивність праці. Сутність, склад та структура персоналу. Якісно-кількісне планування персоналу. Продуктивність праці робітника, шляхи її підвищення.
5. Оплата праці на підприємстві. Економічний зміст заробітної плати та принципи її формування. Склад та структура заробітної плати. Форми та системи оплати праці.
6. Витрати виробництва та собівартість продукції підприємства. Сутність економічних витрат, види собівартості продукції. Склад собівартості продукції. Чинники впливу на рівень собівартості продукції та напрямки зниження витрат підприємства.

7. Результати виробничо-господарської діяльності підприємства. Вартісна оцінка продукції підприємства. Економічний склад прибутку, джерела його формування. Основні напрямки використання прибутку. Рентабельність виробництва та продукції. Шляхи підвищення рентабельності виробництва.
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1. Аналіз форм та умов, перспектив та ризиків підприємницької діяльності в сфері гірництва.
2. Оцінка ефективності використання основних засобів підприємства.
3. Оцінка ефективності використання оборотних засобів підприємства.
4. Планування чисельності персоналу підприємства та оцінка продуктивності праці.
5. Аналіз та розрахунок фонду оплати праці на підприємстві
6. Аналіз та розрахунок собівартості продукції підприємства.
7. Аналіз та розрахунок основних фінансових показників діяльності підприємства.

5. Система оцінювання та вимоги

5.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74 -89	добре
60- 73	задовільно
0-59	незадовільно

5.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів складатиме не менше 60 балів. Зазначена оцінка з навчальної дисципліни визначається як середнє значення підсумкових оцінок за лекційний та практичний модулі. Поточний контроль за лекційний модуль здійснюється через тестування з максимальною оцінкою в 90 балів. Поточний контроль за практичним модулем передбачає оцінювання самостійної роботи студента за темами практичних занять (максимально – 90 балів за кожну роботу). Додаткові 10 балів є бонусами підстави нарахування яких наведені в п. 6.6 цього силабусу.

5.3. Критерії оцінювання практичної роботи

Кожне тематичне завдання самостійної роботи студента на практичних заняттях оцінюється в 90 балів з подальшим визначенням середнього балу за весь комплекс завдань.

5.4. Критерії оцінювання підсумкової роботи

З навчальної дисципліни передбачений екзамен, який обов'язково складають студенти, які не отримали підсумкову оцінку на підставі поточного оцінювання знань. Якщо студент отримав підсумкову оцінку на підставі поточного оцінювання знань, але бажає підвищити її, то йому треба скласти екзамен. Максимальна оцінка за екзаменаційну роботу студента – **100 балів**.

Екзамен відбувається в формі тесту з 14 запитань до лекційного модулю (по 5 балів за кожну правильну відповідь) та двох розрахункових завдань (по 15 балів за кожну правильну відповідь).

6. Політика курсу

6.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". <https://inlnk.ru/xvgyx>.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

6.2 Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

6.3 Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

6.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

6.5 Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

6.6 Бонуси

Бонус до підсумкової оцінки (до 10 балів) отримують студенти, які: виявили активність під час лекційних занять (приймали участь в поточних тематичних дискусіях); своєчасно та в повному обсязі виконали комплекс завдань на практичних заняттях.

7.Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Шаповал В.А. Економіка гірничого підприємства: навч. посіб. / В.А. Шаповал, О.В. Горпинич; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д.: НГУ, 2017. – 204 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/150050>
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. – К.: Кондор - Видавництво, 2016. – 378 с.
3. Економіка підприємства: навч. посіб. / [І. М. Посохов, В. Г. Дюжев, С. В. Сусліков, К. О. Тимофєєва] ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. «Харків. Політехн. ін-т». – Харків: НТУ «ХПІ», 2016. – 380 с. Економічний аналіз: навч. посіб. / О. В. Єгорова, Л. О. Дорогань-Писаренко, Ю. М. Тютюнник. Полтава: РВВД ПДАА, 2018. 290 с.

Додаткові

1. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред. Волкової Н.А./ Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт. – 2015. – 310с.
2. Лойко В.В., Макаровська Т.П. Економіка підприємства: [навч. посібн.] / В.В. Лойко, Т.П. Макаровська – К.: КНУТД, 2015. – 267 с.
3. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. – 572 с.